

בבית המשפט העליון

רע"פ 7359/06

בפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: בנימין מזרחי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק-דין של בית-המשפט המחוזי בירושלים בע"פ 30041/06 מיום 20.7.2006, שניתן על-ידי כבוד סגן-הנשיא ע' חבש והשופטים י' צבן ו-י' נועם

בשם המבקש: בעצמו

בשם המשיבה: עו"ד יאיר חמודות

החלטה

המבקש הועמד לדין בבית-משפט השלום בירושלים (בת"פ 4142/02) בגין עבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 335(א)(1) ו-334 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

לפי הנטען בכתב האישום, המבקש, אשר שימש כמתנדב במשטרת התנועה הארצית, שירת במשמרת יחד עם שוטר נוסף ביום 1.6.2002 בכביש מס' 3 מכיוון מחלף לטרון לכיוון דרום. במסגרת פעילותם עצרו השניים מכונית, בה נסעו גבר (להלן: הנהג), אישה ושני ילדיהם, הגדול בן 4.5 שנים (להלן: הנפגע) והקטנה בת 3.5 שנים. המבקש והשוטר הנוסף ביקשו לרשום דו"ח כנגד הנהג, בשל העובדה, כי ילדיו לא היו חגורים בחגורת בטיחות במושב האחורי. בין הנהג לבין המבקש והשוטר הנוסף התפתח דין ודברים, בסופם חטף הנהג את מסמכיו מהשוטר הנוסף, נכנס לרכבו ונסע מהמקום, תוך שהוא דורס את רגלו של המבקש. בשלב זה, שלף המבקש את אקדחו האישי אשר החזיק ברישיון וירה שלוש יריות לעבר הרכב, בעוד השוטר הנוסף מצטרף אליו וירה אף הוא שתי יריות. אחד מהכדורים שירה המבקש, כך נטען, חדר לרכב דרך תא המטען והמושב האחורי, פגע בנפגע בחזהו, יצא מגופו ונעצר בקדמת הרכב.

במהלך הדיון בבית-משפט השלום, לא חלק המבקש על-כך שירה בנשקו לעבר הרכב. טענתו המרכזית היתה ועודנה, כי הקליע שחדר לגופו של הנפגע ופצעו, אינו הקליע מנשקו שלו, אלא מנשקו של השוטר הנוסף. אין מחלוקת, כי הקליע היחיד אשר נמצא ברכב נורה מנשקו של המבקש וכי שלוש יריות אחרות לא חדרו לגוף הרכב. למעשה טען המבקש, כי קליע נוסף אשר נורה מנשקו של השוטר הנוסף חדר לרכב דרך השמשה הימנית אשר התנפצה, ניתז אחורה לגופו של הילד ונפל מיד עם יציאתו בין המושבים, כך שלא נמצא בבדיקה שנערכה. יצוין, כי השוטר הנוסף, אשר הואשם אך ורק בפזיזות ורשלנות בכלי ירייה, הורשע על-פי הודאתו ונידון לתקופת מאסר על-תנאי.

בית-משפט השלום בירושלים (כבוד השופט ח' לי-רן) ניתח את הראיות שהובאו בפניו ולבסוף הרשיע את המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, תוך דחיית בקשתו של בא-כוח המבקש להגיש חוות-דעת מומחה מטעמו לעניין הניתוח הבליסטי של זירת האירוע. כן קבע בית-המשפט, כי כל התמיהות וההשערות אותן העלה המבקש אין בהן בכדי לקעקע את מידת הוודאות העולה מהראיות, לפיהן היה זה הקליע שיצא מאקדחו של המבקש שפגע בנפגע. בגין העבירות בהן הורשע, גזר בית-המשפט על המבקש מאסר של ששה חודשים ויום אחד לריצוי בפועל; שני חודשי מאסר על-תנאי למשך שנתיים וכן פיצוי לנפגע בסך 2,500 ש"ח.

על פסק-דינו של בית-משפט השלום ערער המבקש לבית-המשפט המחוזי בירושלים. על דעת הצדדים ובהמלצת בית-המשפט המחוזי, התקבל הערעור והתיק הוחזר לבית-משפט השלום לשם הגשת חוות דעת מומחים מטעם המבקש.

עם הגשת חוות-דעת אלו, דן בהן בית-משפט השלום ובדק מחדש את הכרעתו. מכל מקום, גם לאחר דיון מעמיק לא ראה בית-המשפט לשנות מהכרעתו המקורית. בהתאם לכך, החליט הוא ביום 20.12.2005 להרשיע את המבקש, תוך שפירט את הנימוקים בגינם העדיף את חוות דעת המומחים מטעם המשיבה על-פני אלו של המומחים מטעם המבקש, נימוקים המבוססים על ניסיונם העדיף של הראשונים ועל גרסתם הסבירה וההגיונית יותר. כן קבע בית-המשפט, כי ביסוד חוות דעתו של מומחה ההגנה מונחת מערכת השערות בעלמא וללא ביסוס, בין בעובדה ובין בחישובים בליסטיים ועל-כן אין בה די כדי לזרוע ספק בראיות המבוססות מטעם המשיבה. גם בעניין גזר-הדין שהוטל על המבקש לא שינה בית-משפט השלום מהחלטתו הראשונית.

על פסק-דין זה הגיש המבקש ערעור נוסף לבית-המשפט המחוזי בירושלים, בטענה, כי ההרשעה בעניינו אינה מבוססת דיה, וכי בשל בדיקות שלא נערכו ברכב בזמן אמת, נגרם לו נזק ראייתי אשר בגינו יש לזכות אותו. כן ערער המבקש על חומרת העונש שנגזר עליו.

בית-המשפט המחוזי (כבוד סגן-הנשיא ע' חבש והשופטים י' צבן ו-י' נועם) סמך את ידיו על הכרעת בית-משפט השלום ודחה את ערעור המבקש לעניין הרשעתו. יחד עם זאת, לעניין עונשו, קיבל בית-המשפט המחוזי את ערעורו והמיר את עונש המאסר בפועל בעונש של ששה חודשי מאסר, אשר ירוצו בעבודות שירות.

מכאן בקשת רשות הערעור שבפני, אשר עניינה אך ורק בשאלת הרשעתו בדין של המבקש. במסגרת הבקשה חוזר המבקש על טענותיו בערכאות הקודמות וטוען, כי שגה בית-המשפט המחוזי, כאשר לא קבע, כי מנסיבות המקרה עולות תמיהות לא ברורות, אשר מעמידות בספק את הקביעה לפיה הקליע שירה הוא זה אשר פגע בנפגע; תמיהות כגון העובדה, כי על הקליע שנמצא לא התגלו סימנים כלשהם של דם או רקמות מגוף הנפגע, וכי הוא נשאר שלם לחלוטין, כמעט ללא איבוד ממשקלו, זאת על-אף שבגוף הנפגע נצפו רסיסים זעירים. כן טוען הוא, כי על-פי חוות דעת המומחה מטעמו ישנה סבירות גבוהה לכך שקליע נוסף חדר לרכב אך לא נמצא, ולטענת המבקש קליע זה הוא אשר הסב את הנזק לנפגע. עוד נטען על-ידו, כי לא ברור האם כניסת הקליע לגוף הנפגע התרחשה מכיוון חזהו או מכיוון גבו, וכן לא ברור כיצד נופצה שמשת החלון ברכב. לשיטתו, גם מומחי המשיבה לא הוציאו מכלל אפשרות את נכונות גרסתו. בנוסף, טוען המבקש לנזק ראייתי שנגרם לו ומלין על פגמים נוספים שנפלו לדעתו בניהול ההליך בעניינו.

מנגד, טוענת המשיבה, כי הבקשה אינה מעלה שאלה בעלת חשיבות כללית המצדיקה דיון בפני ערכאה שלישית, לפי הלכת ר"ע 103/83 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (להלן: חניון חיפה). כן טוענת היא, כי צדקו הערכאות הקודמות בקבען, כי בנסיבות העניין לא נפל ספק סביר בהרשעתו של המבקש. בעניין הנזק הראייתי, טוען בא-כוח המשיבה, כי בתחום הפלילי אין משמעות רבה לדוקטרינה זו.

לאחר עיון בבקשה, בנספחיה ובהחלטותיהן של הערכאות שקדמו לי, הגעתי לכדי מסקנה, כי דין בקשת רשות הערעור להידחות.

עניינו של המבקש כבר נדון בפני שתי ערכאות. כידוע, הכלל הנוהג הינו, כי הרשות לערעור שני, אינה ניתנת כדבר שבשגרה, אלא מוגבלת למקרים המעוררים שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים. בענייננו, בקשת רשות הערעור איננה מעוררת כל שאלה משפטית עקרונית שכזו והמבקש לא הצביע על עילה המצדיקה דיון בגלגול שלישי, בהתאם להלכת חניון חיפה.

דין הבקשה להידחות גם לעצם העניין. עניינו של המבקש נבדק כדבעי על-ידי בית-משפט השלום בפסק-דינו השני. בפסק-דין זה פורטו בהרחבה נימוקיו של בית-המשפט מהם ברור, כי התמיהות שהעלה המבקש אינן מגיעות לכדי חשש סביר, כי אכן אין מוצא הקליע שפגע בגוף הנפגע דווקא באקדחו של המבקש. הגרסה העובדתית החלופית שהעמיד המבקש כוללת את ההנחה, כי הקליע הפך את כיוון מסלולו, עבר בתוך גוף הנפגע ואז נפל בין מושבי הרכב, זאת מבלי שנמצא כל סימן פגיעת כדור במושבים. זוהי גרסה לא-סבירה, אשר אין בידי לקבל. מעבר לכך, המבקש לא הביא ראיות בעניין החיפוש אשר נערך ברכב ועל-כן יש להניח, כפי שהעיד המומחה מטעם המשיבה, כי החיפוש שנערך היה מקצועי ומדוקדק וכי אכן לא נמצא קליע נוסף בתוך הרכב.

באשר לטענות המבקש לעניין הנזק הראייתי שנגרם לו עקב מחדלי החקירה של המשיבה, הרי שמקורה של דוקטרינה זו הינו במשפט האזרחי, שם משמש כלל זה לשם העברת נטל הראייה, בייחוד במצבים בהם מדובר ב"תיקו ראייתי". לעומת זאת, במשפט הפלילי, מוטל נטל ההוכחה ממילא על כתפי המשיבה ועל-כן, השאלה היחידה המשמעותית בעניין זה, היא האם למרות מחדלים חקירתיים כאלו ואחרים, הוכחה אשמתו של המבקש מעל לספק סביר (ראו ע"פ 4855/02 ד"ר איתמר בורוביץ' נ' מדינת ישראל (טרם פורסם), פסקה 53 והמובאות שם). בענייננו קבעו הערכאות שקדמו לי, כי אכן הוכחה אשמתו של המבקש כדבעי, ולא מצאתי כל מקום להתערב בהכרעתם זו.

אשר-על-כן, הבקשה למתן רשות ערעור נדחת.

החלטתי מיום 19.9.2006, בעניין עיכוב ביצוע גזר-הדין, מבוטלת.

על המבקש להתייצב ביום 1.2.2007 לא יאוחר מהשעה 10:00 במפקדת גוש מרכז של שירות בתי הסוהר ברמלה, וזאת לשם קליטה ושיבוץ לעניין ריצוי עונשו

בעבודות שירות, באופן שנקבע בבית-המשפט המחוזי, בהסתמך על חוות-דעת הממונה.

ניתנה היום, י"ח בטבת תשס"ז (8.1.2007).

ש ו פ ט